

Sygn. akt I CSK 4296/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku A. Ł.
z udziałem K. S.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 grudnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu
z dnia 13 stycznia 2022 r., sygn. akt II Ca 994/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 czerwca 2021 r. Sąd Rejonowy w Kluczborku dokonał podziału majątku wnioskodawcy A. Ł. i uczestniczki K. S..

Postanowieniem z 13 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Opolu zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w pkt VII i tytułem dopłaty do udziału w małżeńskim majątku dorobkowym oraz tytułem rozliczenia nakładów i wydatków z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny oraz z osobistego wnioskodawcy na majątek wspólny, zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 610 724 zł, przy czym tak zasądzoną kwotę rozłożył na 5 równych rat płatnych w kwotach po 122 144,80 zł każda, pierwsza w terminie do 14 lutego 2022 r., druga w terminie do 14 lutego 2023 r., trzecia w terminie do 14

lutego 2024 r., czwarta w terminie do 14 lutego 2025 r. i piąta w terminie do 14 lutego 2026 r. z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat oraz zmienił zaskarżone postanowienie w pkt VIII i nakazał uczestniczce wydanie składników majątku wspólnego przyznanych na wyłączną własność wnioskodawcy opisanych w pkt V, a to wskazanych w pkt I 1 i od pkt I 3 do pkt I 31 w terminie dwóch miesięcy po zapłaceniu przez wnioskodawcę dwóch pierwszych rat dopłaty zasądzonych w pkt VII, a pozostałych składników majątku wspólnego przyznanych na wyłączną własność wnioskodawcy opisanych w pkt V, wskazanych w pkt I 2 i od pkt I 34 do pkt I 35 w terminie do 14 lutego 2022 r. (pkt 1) oraz oddalił apelację w pozostałej części (pkt 2).

W skardze kasacyjnej wnioskodawca, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, sprowadzające się do odpowiedzi na następujące pytania: 1. czy treść art. 903 k.c. w związku z art. 33 pkt 5 i art. 49 § 1 pkt 3 k.r.o. obejmuje świadczenie w postaci renty prywatnej otrzymywanej z Republiki Południowej Afryki i czy może takowe świadczenie być ujęte jako środki pochodzące z majątku wspólnego w oparciu o umowę rozszerzającą wspólność majątkową małżeńską; 2. czy art. 24 § 1 i 2 ustawy z dnia 12 listopada 1965 r. Prawo prywatne międzynarodowe nakazuje ustalenie, że w zakresie środków pochodzących z Republiki Południowej Afryki i następnie ich przetransferowania do Rzeczypospolitej Polskiej nie zachodzą przesłanki wskazujące na konieczność oceny prawa, pod jakim zostały one nabyte i czy tym samym wchodzi one w skład wspólności majątkowej małżeńskiej.

W ocenie wnioskodawcy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia,

nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Uzasadnienie wniosku jest pobieżne, niemal zdawkowe i nie powołano w nim argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została któraś z przesłanek przyjęcia sprawy do rozpoznania. Należy wskazać, iż nie jest rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania, doszukiwanie się jurydycznej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Samo zaś sformułowanie zagadnienia prawnego, bez przedstawienia argumentacji służącej wykazaniu, że to zagadnienie rzeczywiście występuje i wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, nie jest wystarczające.

Należy podkreślić, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienie SN z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia SN: z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienia SN: z 8 lipca 2014 r., I UK 65/14; z 14 maja 2015 r., III PK 6/15; z 13 lutego 2014 r., I PK 262/13; z 27 maja 2010 r., II UK 274/09; z 13 grudnia 2007 r., I PK 207/07; z 12 lipca 2007 r., III CSK 160/07).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07).

W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe.

Nawet twierdzenia zawarte w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych nie świadczą o występowaniu powołanej w skardze przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

[as]